

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/295
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.11.2023/38
Karar Numarası : 2023/873
Başvuran : F. E.
Başvuran Vekili : -
Adres :
Muhatap Kurum/Kişi : Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Adres : Çukurköy, Baraman Cad. Küme Ev. No:24,
Kayı/Tavşanlı/Kütahya

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebine ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz kurumunda 4 yıldır bulunduğunu, açık ceza infaz kurumunda ayrılmaya hak kazanmasına rağmen bu hakkının elinde alındığını, 2020-2021 yılları arasında 11 ay açık ceza infaz kurumunda tutulduğunu, kullandığı ilaçlar gerekçe gösterilerek haksız bir şekilde kapalı ceza infaz kurumuna iade edildiğini bu karara karşı Tavşanlı İnfaz Hakimliğine şikayette bulunduğunu, itirazının kabul edildiğini ve açık ceza infaz kurumuna iade edildiğini,

b. 28.03.2022 tarihinde tekrar açık ceza infaz kurumuna ayrılmaya hak kazanmasına rağmen cezaevi idaresinin sağlık problemleri ve eski eşine gönderdiği mektupta hakaret içeren ifadelere yer verdiği gibi bahaneler gerekçe göstererek açık ceza infaz kurumuna ayrılma talebini reddettiğini bu durumun hak ihlali teşkil ettiğini belirtmektedir.

3. Tavşanlı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın 22/2/2022 tarihli dilekçesiyle 28/2/2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Açık Ceza İnfaz Kurumuna ayrılmayı talep ettiğini, İdare ve Gözlem Kurulu 02/03/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararlar başvuranın talebini reddettiğini, bunun üzerine başvuranın Kurul kararına karşı Tavşanlı İnfaz Hakimliğine başvurduğunu ancak Tavşanlı İnfaz Hakimliğinin başvuranın talebini reddettiğini,

b. Başvuranın Tavşanlı İnfaz Hakimliği kararına karşı Tavşanlı Ağır Ceza Mahkemesine itirazda bulunduğunu ve mahkemenin başvuranın itirazını kabul ederek Tavşanlı İnfaz Hakimliğinin kararının kaldırılması şeklinde karar verdiğini, Tavşanlı İnfaz Hakimliği tarafından yapılan yeniden değerlendirme sonucunda Tavşanlı İnfaz Hakimliği 22/04/2022 tarihli ve 2022/... sayılı karar ile başvuranın talebini yeniden reddettiğini, hükümlünün anılan son Tavşanlı İnfaz Hakimliği Kararına karşı 06/05/2022 tarihinde yapmış olduğu itirazı

nedeniyle dosyanın halen Tavşanlı Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde itiraz aşamasında olduğunu ifade etmiştir.

4. Muhataptan alınan yazılı görüş başvuruna iletilmiş ve yazılı görüşü talep edilmiş, ancak başvuran herhangi bir görüş sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

6. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

7. Mezkur Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir: "*Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığım işlemler başvurunun konusu olamaz.*"

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar" başlıklı 40'ıncı maddesi şöyledir: "*Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.*"

9. Mezkur Yönetmelik'in "Karar türleri" başlıklı 65'inci maddesi şöyledir: "*Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.*"

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

11. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun görevleri arasında İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin (i) bendi kapsamında da özgürlüğünden mahrum bırakılanların Kuruma yapmış oldukları başvurular incelenmektedir.

12. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Hükümlülerin değerlendirilmesi ve iyi halin belirlenmesi" başlıklı 89'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre; "*Hükümlüler, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulur.*" Aynı maddenin yedinci fıkrasına göre, "*İdare ve*

gözlem kurulu tarafından yapılacak değerlendirmelere esas olacak ilkeler ve kurulun bu maddeye ilişkin çalışma usul ve esasları ile tutum ve davranışları olumsuz değerlendirilen hükümlülerin yeniden değerlendirilmeye tâbi tutulma süreleri Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.”

13. 29/03/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 109'uncu maddesinin birinci fıkrasına göre; *“Hükümlüler, ceza infaz kurumlarında buldukları tüm aşamalarda, ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında idare ve gözlem kurulu tarafından iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere en geç altı ayda bir değerlendirmeye tabi tutulur.”* Aynı maddenin altıncı fıkrasına göre; *“Açık ceza infaz kurumuna ayırmaya, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezanın infazına ve koşullu salıverilmeye ilişkin olarak tutum ve davranışları olumsuz değerlendirilen hükümlülerin yeniden değerlendirilmeye tâbi tutulma süreleri bir yılı geçemez.”*

14. 29/12/2020 tarihli ve 31349 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri ile Hükümlülerin Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik'in "Kurulun inceleme ve değerlendirme esasları" başlıklı 16'ncı maddesinin ilk fıkrasına göre; *“Hükümlüler ceza infaz kurumlarında bulunduğu tüm aşamalarda; ceza infaz kurumlarının düzen ve güvenliği amacıyla konulmuş kurallara uyup uymadığı, haklarını iyi niyetle kullanıp kullanmadığı, yükümlülükleri eksiksiz yerine getirip getirmediği, uygulanan iyileştirme programlarına göre toplumla bütünleşmeye hazır olup olmadığı, tekrar suç işleme ve mağdura veya başkalarına zarar verme riskinin düşük olup olmadığı hususlarında; idare ve gözlem kurulu tarafından, iyi hâlin belirlenmesine esas olmak üzere bir değerlendirmeye tabi tutulur.”*

15. Aynı Yönetmelik'in “Kurul kararları” başlıklı 17'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre; *“Açık ceza infaz kuruma ayrılmaya, kalan cezanın denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak infazına ve ceza infaz kurumundan doğrudan koşullu salıverilmeye dair değerlendirmede hükümlünün iyi hâlli olmadığına karar verilmesi durumunda, hükümlü hakkında yapılacak bir sonraki değerlendirme tarihi kararda açıkça belirtilir. Yeniden değerlendirme süresi üç aydan az, bir yıldan fazla olamaz.”*

16. Aynı Yönetmelik'in “Kararlara karşı başvuru” başlıklı 39'uncu maddesine göre; *“İlgililer, ceza infaz kurumu idaresi ile idare ve gözlem kurulunun bu Yönetmelikte belirtilen kararlarına karşı, 16/5/2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun 5 ve 6 ncı maddelerinde yazılı usul ve esaslar çerçevesinde şikâyet ve itirazda bulunabilir.”*

17. 16.05.2001 tarihli ve 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu'nun “İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar” adlı 6'ncı maddesinin altıncı fıkrasına göre; *“İtiraz, infaz hakimliğinin yargı çevresinde bulunduğu ağır ceza mahkemesine yapılır.”*

18. Yukarıdaki hükümler çerçevesinde; somut olayda İdare ve Gözlem Kurulunun hükümlüyü açık ceza infaz kurumuna ayırmaya, cezanın denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak infazına ve koşullu salıverilmeye ilişkin olarak iyi halin belirlenmesine esas olarak yapacağı değerlendirmesinde hangi kriterlerin kullanılacağına yasa ve yönetmelikler ile belirlendiği ve ayrıca bu hususta alınacak tüm kararlara karşı yargı yolunun açık olduğu görülmüştür.

19. Yapılan incelemede başvuranın, Kurum İdaresine hitaben yazdığı 22/2/2022 tarihli dilekçeyle 28/2/2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere açık ceza infaz kurumuna ayrılmayı talep ettiği, İdare ve Gözlem Kurulunun başvuranın eşine yazdığı mektupta eşini tehdit ettiği, ayrıca başvuranın sağlık sorunlarının

olduğu ve bu durumun Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliğinin 8/3-b maddesine aykırılık teşkil ettiğini gerekçe göstererek başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılması talebini reddettiği; başvuranın İdare ve Gözlem Kurulu Kararına karşı 10/03/2022 tarihinde Tavşanlı İnfaz Hâkimliğine itirazda bulunduğu fakat Tavşanlı İnfaz Hâkimliğinin 16/03/2022 tarihinde 2022/... sayılı kararla başvuranın itirazını reddettiği, Tavşanlı İnfaz Hakimliğinin bu kararına karşı başvuranın 24/03/2022 tarihinde Tavşanlı Ağır Ceza Mahkemesine başvurduğu, Tavşanlı Ağır Ceza Mahkemesinin başvuranın açık ceza infaz kurumuna ayrılmasına dair bir sağlık sorunu olduğuna ilişkin herhangi bir rapor veya uzman görüşünün bulunmayışını ve ayrıca hükümlünün eski eşini tehdit ettiğine ilişkin bir belgenin olmadığını gerekçe göstererek başvuranın itirazını yerinde bulduğu ve Tavşanlı İnfaz Hakimliği'nin 16/03/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararının kaldırılmasına hükmettiği, bunun üzerine Tavşanlı İnfaz Hakimliğinin belirtilen eksiklikleri tamamlayıp dosyayı yeniden ele aldığı ve 22/04/2022 tarihli ve 2022/... sayılı karar ile başvuranın talebinin tekrardan reddettiği, akabinde başvuranın Tavşanlı İnfaz Hâkimliğinin aldığı bu karara 06/05/2022 tarihinde tekrar itirazda bulunduğu ve dosyanın halen Tavşanlı Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde itiraz aşamasında olduğu tespit edilmiştir.

20. Bu kapsamda başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, talebin yargıya intikal ettiği, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'ıncı maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

24/11/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye